

Újezd z pohledu kronikářů z doby minulé

Kronikář - řídící učitel František Pauler 1937 – 1938

První kronika část II ze 4. září 1937

Pan Pauler popisuje veřejný život v obci, soustřeďuje se na veřejné složky, hasičský sbor a předválečné události. Po úmrtí Tomáše Garigue Masaryka politická situace republiky nabývá rychlý spád a neodvratně se blíží válka.

Přijímám práci kronikářskou po p. řídícím
učiteli Brožovi a chci pokračovati v práci, kterou
konal on. Své referáty chci podati tak, jak dorodnu,
bez opisování z novin nebo časopisů a proto prosím
vášchny ty, kdož budou po mně kroniku čísti,
aby vše to laskavě uvěřili a brali tak, jak
je míněno, t. j. věci jak se staly a jak jsem
je viděl já, bez politického nebo stranického
zabarvení a net dohance bez zadržování proti
některé osobě. Chci psát pro paměť příštích
pokolení, tedy jen věci a fakta.

Fr. Pauler
řídící učitel.

Újezd 4. září 1937.

14. září 1937

Veliká a nezahojitelná rána stihla celý českostromský národ. Jeho vůdce, rádce a otec, Tomáš Garrigue Masaryk, kterému dal jméno Osloboditel, zemřel. Odšel od svého národa, který tolik miloval, kterému věnoval všechny své síly, svůj život i svůj poslední vdech tam, odkud se nikdy nevrátil. Odšel, aby zasedl k věčnému odpočinku v české zemi mezi hrou, žižkou, jirákem Štěpánovským, Karla IV., Staršího, Pulachského, Riegera a všech těch velikých mužů českého národa. Odšel, aby pokračoval se svým velkým armádou hostů od Eborora, Bachmáče, Verdunna, Dos'Alto, Biary, Samary, Kazaní a z jiných velikých díval se „jak to zde vedeme“, aby mohl nám přijít na pomoc, až bude třeba, tak, jako kdysi se. Václav s jeho blahobytím vytrhl. První, kdo tuto smutnou zprávu zastihl v radě byl řídící učitel Frant. Bauer, který oznámil ji starostovi obce p. Slajirovi a předstodní m. s. n. p. Václavu Ludovi. Po dohodě s nimi dal rovněž umíráčemu a svým shromážděným oznámit se skani v očí omu správu. Toho doavila jeho slova, všechny oni se zarazily, vyprskly slzy bolesti a ruckni mlčky, s hloukou shlopou odcházeji domů.

1938.

Na veřejný život v roce 1938 v naší obci působila značně mezinárodní situace. Jako kalvarie na milce vstala mezi obcí nejistota, či bude válka, neb udrží-li se mír. To-
to otázkou byla předmětem všech denních rozhovorů. Obyvatele pitně sledovali denní
listy a správy čel. listovní kanceláře. Vyvolání napětí bylo provedení jednoho roč-
níku záložníku do vojenské služby dne 21. května. - Obvalemto však přijalo
i tuto zprávu celkem klidně.

Veřejný život
v obci v roce 1938

Nezapomenutelné se staly do myslí všech poslední dny záříové. Rozhodnutím pre-
sidenta Dr. Eduarda Beneše byla dne 24. září vyhlášena mobilizace. Ti, na-
kdož mají radiové přijímače, dozvěděli se tuto zvěst ještě více, někteří až ráno.
V obci panoval po celý den rozruch.

Místní osvětová komise pracovala podle svých plá a prostředků rukou v roce M. Místní osvětová ko-
mise.
adýžů školou a občanskými výhovnými korporacemi. Její činnost se v odstav-
ci: záborní a vidělavací podniky. Předsedou MOK byl p. Eduard Jechura,
pokladníkem p. Matěj Okša, zjednatelům p. František Lauer, řídící učitel.

Hasičský sbor čítal v roce 1938 21 činných členů a 4 přispívající. Starostou byl Sbor dobrovolných
hasičů.
p. Eduard Jechura, velitelem p. Václav Janda, zjednatelům p. Eduard Lela,
pokladníkem p. Emanuel Škala, vidělavacím p. Fr. Lauer, řídící učitel.
Činnost jeho se ve 4 přednáškách a 2 mšlovích. Praktických cvičeních bylo 16.

Velitelem S B V byl jmenován okružním úřadem p. František Lauer, řídící učitel. Středisko bran-
né výchovy.
Škediško vzniklo v Němčicích pro obec: Němčice, Újezd, Okonický, Fu-
brsov, Čáslín, Hlasylov a Kruhadlo. Od 1. III. do 15. III. konal velitel kurz
pro velitele S B V v Lidci nad Sázavou. Do konce roku se omeřila činnost
S B V pouze pět prací přípravných.

Civilní protiletecká CPO. Službu CPO bylo jako v roce minulém.
obrana.

Činnost obecního zastupitelstva. Činnost obranného zastupitelstva. Schůze byly prováděny dle pokřby a pořad jednání schůzí zapsán do protokolů o schůzích.

Místní osvětlová komise. Místní osvětlová komise se vedení p. Františka Paulera, řídícího učitele a za spolupráci školy a místního sboru dobrovolných hasičů uspořádala:
Dne 5. dubna besídka a číselný výřezky byly rakouský školní protěby dě-
tem. Dne 8. května byla konána besídka na oslavu svátku matek, kterou s dětmi
naučili členové učitelského sboru. Dne 19. června sbraly děti divadelní hry „Osa-
da skřivánků.“ Dne 15. listopadu sbraly hry: „Lilajici restauraci u 10 halů.“

Události.

Dne 5. ledna 1938 zemřel v Praze ve věku 75 let dr. Karel Svava. Byl to první pražský
primátor po převratu. Věděl radnici mášho hlavného města až do roku 1937,
kdy se vzdal starostství pro vysoký věk a churavost.

Dne 25. ledna měř se objevila na obloze polární záře. Záře se nejvíce projevovala
od západu k východu a apěl. Byla pozorována téměř v celé střední Evropě.

Dne 15. března byla německá říše prohlášena o Rakousko.

Dne 12. května kagický zahynul na cestě do Jilidy do Žatčebu náš mostevský myla-
ne Bohdan Čarlů.

Dne 22. května a 12. června se konaly u nás v mnohých obcích volby, které vy-
slyly pro ideu jednoty národa.

Dne 14. září bylo vyhlášeno jméno presidenta Čsokolovské republiky. Nadoujily některé pro-
střední záložnické vojenské služby.

Dne 24. září vyhlášeno rozhodnutím pana presidenta Dr. Edvarda Beneše
mobilisace.

Dne 1. října - rozhodný okamžik - čsokolovské vojsko uslynuje - odvídává
uzení Sudet.

Dne 5. října odstupuje dosavadní prezident republiky dr. Edvard Beneš.

Dne 6. října dostává armáda Slovenská samosprávu. V čele se staví Dr. Josef Tiso.

Dne 9. října byla demobilisace slavností na vojnících.

Dne 25. října bylo dvacetí vyjádření smrti plukovníka J. J. Ševca.

Dne 28. října 1938 bylo 20. výročí tvorání republiky československé. Ten den se pracovalo.

Dne 7. listopadu bylo kalenní měsíce. Dvě vyjádření dvojité hučící mlhy, taková nebyla nikdy.

Dne 31. listopadu zvolen byl nový prezident republiky Dr. Emil Hácha. Předsedou vlády zvolen Rudolf Beran a ministrem školství dr. Kauffman.

Knihovna obecní malá je ve školní budově. Čítá koncem roku 1938 169 svazků. Kni- Společenský život v obci.
hovníkem je řídící učitel Emanuel Pauler. Za rok 1938 nepřibyl žádný svazek.

Příjelo se celkem 118 svazků.

Kněžství sdružení při zdejší škole má 40 členů. Předsedou byl zvolen Emanuel Polný.

Kořistových příjemců je v obci 5. Práv v číslech: 70, 35, 53, 32, 25. Náboženský život se rozměnil.

Koncem roku 1938 a začátkem 1939 byla klima mírná - bláznivá. V létu se u- Hospodářské poměry.
dělalo velmi špatně, stromy se obalily květem, ale v nejlepším ročníku deště a klima pokračovala květ, čím vznikly velké škody na ovoci. Lito bylo pěkné, ani sání sluneční. Ovoce bylo malounko. Lina přišla koncem listopadu a byla velmi pěkná. Až do konce prosince byl sníh.

Josef Tiso
starosta

Emil Pauler
Emanuel Polný
Josef Kraus
Jedl's Mateš

Václav Špánek
Anton Šikoroostský
Václav Luča
Sloudek Vojtěch
Navrčka Ladislav
Janča Josef
Luča Vojtěch

16/3/1950
J. M. M. M.